

QUINZENA AUTONOMISTA

ANY I.

GRANOLLERS 8 JULIOL DE 1905.

NÚM. 11

La redacció no respón dels treballs firmats.

Los originals no 's retornan.

Redacció y Administració

PLASSA PERPINYÀ, 14

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre. 0'75 ptas.
Número solt 0'15 »

Essent nacionalista l' acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y el dever de cooperarhi tots el catalans moguts per las aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en materias religiosas, políticas y socials.—(Declaració de la VII Assamblea de la Unió Catalanista.)

LA FESTA NACIONAL CATALANA

¡Ja ha passat l' alegre diada de la Festa Nacional Catalana! Ha passat com flor jèmada del jardí de Catalunya deixant darrera seu el rastre d' un perfum suau y agradós. Ha passat com jorn felis d' enamorat galán, que deixa per l' endemà de sa vida etzarosa una sageta dolça y ubriagadora plantada en son cor per la reina de sos amors.

Ha passat com passa y s' extingeix en el no res dels sigles, en l' infinit dels temps, en l' immensitat del espay la vida d' un home eminent, d' un geni extraordinari, d' un sabi enciclopédich que ha assombrat l' Univers ab sos fets increibles, cuals invents y doctrinas perduran en la memoria de la Humanitat entera, agrañida y adoradora del seu talent privilegiat.

Mes ben dit, no ha passat. No ha passat, no, la Festa Nacional Catalana, com no passen lo recort dels héroes, la claror del sol, la transformació continua de la Naturalesa, com no passa ni s' esborra may de la pensa humana l' imatge venerable dels grans patricis.

La Festa Nacional Catalana no ha passat, no; ha quedat ben gravada ab lletres d' or en els cors de tots els catalans aymants de sa Patria, s' ha identificat ab lo seu esperit com una manifestació que es lleal y conseqüent de l' ànima d' un poble.

El caliu vivificant de la gran festa que ha esbargit arreu raigs poderosos que

han animat en els cossos decaiguts pel fret gelador de la ignorancia ó de la indiferencia, 's trova avuy tant sols cobert de tebias cendras, resta débilment amagat, esperant que frenétich entusiasme el descobreixi al celebrar en l' any vinent la patriótica diada.

Que ella serveixi pera obrir els ulls de tants germans nostres que encara permaneixen tancats a la llum redemptora de la rahó y de la justicia, que ella sigui la destra ma que senyali a n' els vianants de nostra terra ab la certesa de la evidencia quin es lo camí que deuen escullir pera alcansar la riquesa y el benestar de Catalunya.

G.

I UNIMNOS!

Uns dels goigs grans que ha sentit la meva ànima, ha sigut la celebració de la Festa Nacional Catalana per la germanor gran que en ella hi va haberhi; pot dirse que ab ella han acabat per complert aquestas petites diferencias d' ideas que entre las entitats catalanas existian, quedant, si be no materialment feta, moralment la unió de tots los catalans aymants de llur patria, s' ha provat plenament que al unisono bategan tots los cors dels patriotas, puig ha bastat iniciar la festa perque regionalistas y no regionalistas, republicans y no republicans, ateos y creyents, catalans tots sens distinció d' ideas y de pensars hagin coo-

perat al millor éxit y lluint de la festa, proba patenta que demà, quan cansats de demanar (si be ja sabem inutilment) al poder central lo que convé pel be y engrandiment de Catalunya, tothom de sa lliure voluntat farà quan pugua per lograr alló de

«Poble que mereix se lliure
si no li donan s' ho pren;»

y dich que sabem es inutilment per quan basta y sobra que la iniciativa surti de aqueixa terra, perque aquells de més enllà del Ebre digan no pot concedirse lo que eixos estúpits catalans demanan, tenen por de fernes el caldo massa fort tement que murim de una irritació, pero per ara, deguda a nostre bona constitució, fa que siguin ells los que s' irritan, puig tant sols el més inofensiu moviment de la més insignificant entitat catalana ja veuen la fantasma del separatisme, ja temen que la petita Cuba segueixi lo mateix camí que sa germana, pero ¡estúpits! no tingueu por de cap mena, Cuba, si se separa, no feu més que obrar com debía y sa mateixa naturalesa ho indicaba que no era aquí ahont debía pertanyer, isla com es, debía ser sola y ben sola, respirant la brisa suau d' aquest mar que besa sas hermosas costas, ¿pero Catalunya que està unida ab totas las demás regions espanyolas, voleu que se separi? ¡cá! no hi ha cuidado, lo que desitjem tots los catalans sens distinció de ideas ni partits, es un cambi radical en la política d' aqueixa desventurada terra, veyem que 'ls tempera-

mets de las regions espanyolas, siga per lo siga, no son tots iguals y aixis com á la capital de la península la vinya se troba del tot filoxerada y los ceps americans no han volgut arrelari, no volém que sia ara en los ceps catalans ahont se posin las demás enfermetats corrents; eixa munió de parásits que comensen per las fullas y acaban per corcar las arrels y ab ellas la mort del arbre; no, lo que som nosaltres no es separatistas no, jamay, pero si que aquest partit, gens partit puig va ben unit, com ho ha pogut demostrar la Festa Catalana que acaba de celebrarse, es tant sols la ruxadora de aquestos ceps per matar lo pogó, lo mildew que en aquesta mateixa forma comensan d' infectarnos.

Doneunos l' Autonomia, no á nosaltres, á totas las regions y veureu potentment quinas son las que van pel camí del avens, de la civilitació y quinas son las que per inercia 's moren.

Nosaltres no enteném que hagin de servir los bous de màrtres en las plassas, no; lo bou es un animal útil, junyit á l' arada porta mils de beneficis á la agricultura, y los homes no 'ls considerém homes ab la muleta y la calsa curta fent presunció de sas formas, no; l' home deu y te la obligació de ser útil á sa patria, l' home deu treballar y no fer piruetas, que treballant se fuig de la ociositat y fugit d' ella, 's fuig del crim.

Desitjém donchs los catalans de totas menas y matisos un cambi radical en la política, volém Castella pels castellans, Valencia pels Valencians, Catalunya pels catalans, etc., etc., y cada regió per ella, y tots units fer la confederació espanyola per demostrar al mon enter y á la clara llum del dia, que si Espanya ha sigut degut ó lo inepte dels governs, la nació que ha anat á la cúa de totas las demás nacions, desde avuy vol obtenir un dels primers llochs, y modo de lograrho sols y ben sols per medi de la Autonomia, potser d' aquesta forma y no pot ser, de ben segú, que ab ella revifará del tot eixa malmesa patria, comensarán las regions que tingan més iniciativas á donar l' exemple, seguirán las demás, naixerán las ambicions y pel mer desitj de cada una, siga la primera, treballarán ab fe, ab coratge y energia, fins eixas regions que per desgracia forman part d' aquesta desventurada Espanya que sols fian sa bonaventura al atsar y so's pensan qui ha fet avuy farà demà, reberán la influencia de la nova sava comensarán á caure de son arbre las fullas groguencas que li servirán d' abono y rebrotarán ab forsa per donar fruits primorosos y sans.

Espanya tornarà de nou á lo que había sigut, la prosperitat naixerá per tots eixos terrers avuy mermats, sechs, sens producte de cap mena, degut al trevall tornarán á durnos sa verdor, los rius que avuy van dret al mar perque la mà del home no ha tingut prou ganas d' a-

profitar sas aigües, banyarán eixas terras y tot florirá, fructificará y dintre curt temps podrém aixecar en cada regió una estatua representant el progrés, enlaira totas á una la Deua Autonomia.

J. R. B.

BONAS ORIENTACIONS

Els autonomistas, ó millor nacionalistas catalans, podem esperançarnos més y més ab els sucessos que 'n poch temps s' han esdevingut en variats y ben diferents païssos de el mon y més en particular á Europa; la llevor nacionalista va escampant-se arreu per virtut de sa propia fortaleza y bondat, y s' escampa de pressa, per l' esprit de llibertat que 's va possehint dels homes que 's creuen esser y representar quelcom en el concert del mon civilisat; y aquest esprit de llibertat s' imposa cada dia més per rahó de la moderna vida social, per la educació individual y ensemps colectiva de tots els pobles que no volen esser oprimits; y de tots els pobles que veyentse ab sas propias forsas capassos de governarse y administrarse no volen que un altre, si molt convé inferior en civilitació mes no ab força bruta, els malmeni els seus cabals y els porti á la ruina son treball prehuat pera ells aprofitarsen.

La evolució es vá efectuant mica en mica y aixis es natural que ahir vejessim alsarse en armas el Transvaal contra el poder opresor de l' Inglaterra; que Cuba avui es veigi lliure, per son patriotich esfors, de la endarrerida Espanya; que Filipinas encare avui lluyti per sa independència contra els poderosos Estats Units; que Varsovia 's rebeli contra Russia, la tirànica Russia; y Armenia y Macedonia y tants altres pobles dignes per son esprit treballador de millor sort de la que avui disfrutan, orientin sos ideals al Nacionalisme unich medi lliberal per excelencia y unich que al cap y á la fi ha d' imperar necessariamente per la prompte nivellació social y ensemps benestar y tranquil·tat de cada poble en particular y del mou en general.

Quin cambi no 's donaria en los Estats (Estats naturals) independents al poguer aquestos per virtut de sa llibertat resoldre sos conflictes interiors y al mateix temps portar á cap sas iniciativas sempre cap el camí de la perfecció.

Quina pau tan tranquilisadora s' observaria ab l' abolicció de pobles opresors y pobles oprimits, de Estats grans y Estats xichs que per aquesta rahó sas ambicions 's multipliquen cada vegada que 's poden posesionar d' un nou territori; quina armonia més estable tindrian aquestas grans escuadras, d' aquestas nacions poderosas, que gastan una millonada que bé podria invertir-se en cultura pública, en protecció á la industria, al comerç, á las grans empreses científicas y als mils problemas intrincats que 'ls

homes tenen entre mans; per altre part, de qué serveixen tants mils homes dintre un barco que s' ocupan y s' ensenyan en qui matará més be un altre home, un germà seu: no podrien emplearse en el treball de la agricultura que tanta falta hi fan en mols pahissos?

Esperançemnos, donchs, com hi dit al principi y tinguém fe, en nostres ideis salvadors que si avuy com avuy ens hem de contentar ab veure com grans aconeixements se succeheixen sens interrupció, algún dia exirá per nosaltres esplendent lo sol de la Autonomia.

ALFRED CANAL.

* * *

Mes hermosa que les roses
que 'ls pensaments y violetes;
l' única entre les ninetes
que m' inspira belles coses.

L' única per qui 'l meu cor,
bat ab forsa may sentida,
fentne que 'l goig de la vida
ne siga tant sols l' amor.

Aquest caliu que 'n lo cor,
hi resta sense fer flama,
es un llum que may s' apaga,
es un mal sense dolor.

Es un somni deliciós,
que 'ns presenta l' estimada,
baix la forma d' una fada
de cos gentil, vaporós.

Es un viure d' ilusions
que 'ns forja lo pensament,
es una set, molt ardent
que sols s' apaga ab petons.

Petons, que 'ls llavis assecan,
y que t' encenen lo cor;
son delicias del amor,
sas caricias, may te pesan.

Igual que la patria aymada,
dura y perdura 'l recort;
igual que la patria aymada,
els petons de ma estimada
sols s' olvidan ab la mort.

FRANCESCH RODRIGUEZ.

La Festa Nacional Catalana á la Associació Catalanista "Bruniquer"

Eran poch més de las tres de la tarda cuan se doná principi á la gran «Festa Nacional Catalana» en el local de la Associació catalanista *Bruniquer* ab una concurrencia bastant nombrosa, concurrencia que aná en augment, veyentse al cap de mitj' hora el local ple de personas de tots els estaments socials.

Oberta la festa, el Sr. President de la Associació feu recordar á n' el auditori, lo que 's tractava de celebrar, presentá als oradors Srs. Senties y Barnils del «Aplech Catalanista» de Barcelona, y excitá á que s' escoltessin ab especial interés las sanitosas doctrinas que tot seguit serian exposadas. A continuació el Sr. Secretari llegei una fulla proclamada dirigida «Als catalans» y firmada per els Srs. Domingo Martí y Juliá, Albert Rus-

sinyol, Miquel Laporta, Francesch Ubach y Vinyeta, César A. Torras, Vicens de Moragas, Alexandre de Riquer, Francisco Flos y Calcat, Narcís Fuster, Ricart Siera y Eudalt Soler, tots ells en nom de las corporacions y societats que respectivament representan.

Cedida la paraula al Sr. Barnils del «Aplec» llegí aquest un discurs profund ple de conceptes vibrants y de concepcions apropiadas al acte, fent al mateix temps historia del Catalanisme. Al final va ser llargament aplaudit.

Parlá llavors el Sr. Canal, soci de la Associació, habent llegit també un acabat treball respecte á Nacionalisme, encertat, práctic y encoratjador. El senyor Canal fou saludat ab forts aplaudiments.

S' aixeca 'l Sr. Vendrell, y ab la veu de la persuasió y ab la serenitat y claredadencia que 'l caracterisan, atacá de ferm a' centralisme, causa primordial y efectiva de nostras amarguras y de nostra ruina. Exposa ab profunditat y coneixement del assumto els únichs medis de nostra salvació. El Sr. Vendrell es aplaudit.

Lo Sr. Fontdevila ataca durament als detractors del catalanisme.

Lo Sr. Canellas després de saludar á la concurrència y tenir paraulas de lloanza pera la Associació *Bruniquer*, diu que sent un no se qué extraordinari al endinsar son pensament en aquesta memorable diada.

El Sr. Senties del «Aplech Catalánista». Després de saludar á la Societat y á tot el públich y disculpar la ausencia del Sr. Serrat que no ha pogut assistir á la Festa, fa un llarch y enérgich discurs de tons patriótics que es frecuentment interromput pels aplausos més entusiasmats.

Acabat el parlament fou unanimitament ovacionat.

A continuació el Sr. Entraigas recitá una escullida composició plena de ruhenas invectivas que fou molt celebrada.

Finalment el Sr. Guardiola, President de la Associació, explicá els dos principals estats de fortuna ó de desgracia de la vida individual ó colectiva pera treure la consecuencia de que 'ls catalans debém recordar aquells millors temps en los que Catalunya era una jamosa poncella del jardí infinit del Univers.

Exhortá á que apoyantnos en aytals recorts y en las saludables ensenyansas que allí s' habian exposat, trevallém pera retornar á nostra aymada Patria aquellas diadas de civilisació y progrés y de pau y tranquilidat, que tant necessitem.

Enviá un saludo afectuós al gran estol de catalanistas, á n' aquell aplech de catalans de bona mena, que s' habian congregat en el desert de Sarriá. Doná las gracias als Srs. Senties y Barnils. Feu constar l' agraïment de la Junta envers tots aquells oradors que habian contribuït ab la seva cooperació al millor éxit

de la festa, y remarcá las gracias més expressivas en nom de la Societat, á todas las entitats y particulars que ab la seva assistencia, després d' honrar el local, havian donat major lluhiment y esplendor á un acte tan important.

Tots los oradors foren molt aplaudits.

UN BRUNIQUER.

(Del periódich *La Gracolaria* del 24 de Juny.)

CARTAS DE FORA

Del nostre amich, y corresponsal del JUNY á Londres, hem rebut la següent carta:

Sr. Director del periódich JUNY.
Granollers.

Londres 27 de Juny de 1905.

Apresiat Director: Molt podria dirvos sobre Londres y sas costums, sino fos pel temor de ferme massa extens. En materias rel ligiosas son molt excéntrichs aquestos inglesos. Aquí es molt frequent véurer grups pels carrers agenollats resant los salms de sas respectivas sectas. El principal seti d' aquestas místicas manifestacions es l' hermós jardí nomenat "Hyde Park", el més gran y rich de la capital d' Anglaterra.

En la vida interna ó pairal es d' admirar en ells els principis altament metódichs y higienichs que son la seva basa, cosa que nosaltres hauriam d' imitar. La seva cuina es sencilla y poch variada, menjant gayre bé tot l' any (exceptió de la gent adinerada), patatas ab carn rostida.

Deví apenas en gastan per resultar d' un preu excessiu. El fet de no véurer ví no vol dir que no fassin us de begudas alcohólicas, el *Brandy* y el *Whiskey* sobrepujan en maldat á nostres vins y aiguardents, ocasionant no pocas borratxeras entre homes y donas.

Las diversions que mes els agradan son: cavalls, bicicletas, *tennis*, *cricket*, *football*, *golf* y *rowing*, las quals á mes de ser molt distretas son molt higienicas.

Els teatres son en general cars pero concoreguts, abundant els concerts instrumentals que resultan superiors als de París.

La instrucció es molt atesa, bona en la part rica y mitjana del poble y suficient en la part obrera. El poble en general, fins la gent menys instruïda coneix no solsament las materias rudimentarias, sino també l' historia de la seva terra, la geografia y principalment las regles d' urbanitat. La instrucció obligatoria y l' afany pera il·lustrarse han acabat aquí ab la vagabunderia y han exterminat el caciquisme. Y una nació sense caciquisme ha de ser per obligació gran y poderosa.

Poca cosa puch dirvos de la recent visita del Rey d' Espanya. Molts eran els preparatius pera rebre al *Spaniard boy King* (espanyol noy Rey) com diuen ells.

Un dels carrers que oferia més bonich aspecte era el de *Piccadilly*. No deixaré de consignar, ab la més gran satisfacció, que entre 'ls molts adornos y banderas que allí simbolisavan á varias nacions amigas, hi vaig veurer la Bandera Catalana. Aquella mateixa bandera que en nostra aymada patria ha sigut més d' un cop arrencada d' algun balcó per algún agent de l' autoritat *massa celós dels seus debers*, onejava magestuosa y 's balancejava galament en l' espay.

En aquest mateix carrer 'm trouaba quan el crit de *God saved the Kings* m' anunciá l' arribada del Rey Alfons y son acompanyament, dirigintse al palau de Buckingham.

En sucesivas correspondencias procuraré enterarvos d' altres cosas interessants que aquí he pogut observar, y 'm despedixo de Vos y demés amichs ab una forta abraçada que us envio y ab el crit patriótic de: ¡Visca Catalunya!

FRANCISCO DAVÍ PIÑOL.

D' AQUÍ Y D' ALLÀ

El nostre company y amich en Marcel Riu ha sigut posat en llibertat provisional, mitjantant fiança de dos mil pessetas, després de molts días d' estar pres. Ens alegrém en gran manera de tan falaguera nova y enviém desde aquestas columnas una forta abraçada al amich Riu.

La Junta Directiva de la Associació catalanista «Bruniquer» en sessió del 2 del corrent, va acordar contribuir ab una cuota voluntaria diaria pera fer front á n' els gastos que s' originessin mentres durés l' empresonament d' en Riu.

Hem rebut el Cartell-convocatoria del Certamen literari que patrocinat per la societat «Centre Catalá» se celebrará en aquesta Vila el día 2 del vinent Setembre.

El cartell en cuestio conté 'ls premis oferts per diferentes personalitats, premis que arriban fins á setze, y els temas que deuen desentrotllar los qui aspirin á n' els mateixos.

Forman el Jurat Calificador el Sr. en Ferrán Agulló, President; En Ferrán de Sagarra, En Hermenegild Carrera, En Manel Folch y Torres, Vocals; En Ferrán Canelas, Secretari.

El passat diumenge de las 9 á las 11 de la nit, el *Quintet Filarmónich* que dirigeix el mestre Gnanadell y del que 'n forman part els distingits artistes Srs. Fernández (violí), Brugués (viola), Clot (violoncel·lo) y Sendra (contrabaix), va donar un concert en el local del «Centre Católich» compost de las següents escullidas pessas: *Fantasia* de la ópera *Aida* de Verdi, *Nocturno* de Fernández, *Allegro* en la major, de Schubert, fantasia *Otello* de Verdi, y *Serenade Clouws* de Guillemont. Las composicions foren molt aplaudidas.

Ha sigut nombrat jutje municipal d' aquesta població el conegut advocat D. Joseph Clusella.

El nostre colaborador Sr. Bavi Bracóns ha tingut la satisfacció de véurer estrenat ab gran éxit un monòch original seu, en el teatre de Lloret de Mar. El felicitem.

Varis aficionats á la *Agricultura* s' han emprés la tasca de *abonar* el Parc de nostra Vila, d' un modo excessiu. Creyém que la seva intenció es bona y 'ls seus desitjos lloables, pero no podém menys de recomenalshi més moderació y sobretot que esperin passat l' istiu. A nosaltres ens será més ventajós y á n' ells menos molest per cuestio de las moscas.

Demá diumenge, l' anomenat *Quintet Filarmónich* donará en el «Centre Católich» altre concert baix el següent programa: *Lohengrin* fantasia de Wagner; *Meistersinger* (a) *Chor der Lherbnben* (b) *Walther's Preislied* (c) *Aufzug der Meistersinger* de Wagner; *Tanhausser* fantasia de Wagner y *Amoreuse*, vals-saló de Strauss.

El mateix, reduhit á quartet, ó sigui sense piano, va doná també altre concert el passat dissapte en el «Centre de Unió Republicana» sigüent repetits alguns números á instancias del públich.

SECCIÓ D' ANUNCIS

LA MONTSERRATINA

COTILLES DE TOTA MENA

CARRER DE BARCELONA, 13

GRANOLLERS

Se facilitan MOTORS DE GAS
 REPRESENTACIÓ
 de las modernas ESTUFAS DE GAS
 "Clament"

Com prova convincent de ser la ESTUFA mes HIGIÉNICA y ECONOMICA que 's coneix pera la calefacció, sols cal dir que en las casas de maternitat de Inglaterra, Fransa y Espanya, se usa pera escalfar las incubadoras dels nens nascuts ans del temps, quins organs respiratoris son tant delicats.

CEBRIÀ BAUTISTA VERT. -- Fàbrica del gas
 GRANOLLERS

L' Aizarop FINA
 BROMURAT

Remei segur pera la curació de las malalties NERVIO-SAS y DEL PAHIDOR.

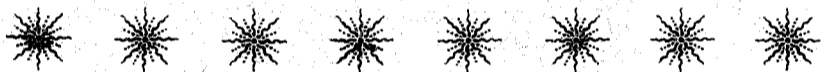
Premiat en la Exposició Universal de Barcelona de 1888, y aprovat per la Real Academia de Medicina y Cirurgia de Barcelona.

SE VEN A GRANOLLERS:

Plassa del Bestiar, 49, Farmacia

A OLOT:

Farmacia y drogueria de J. Cardelús

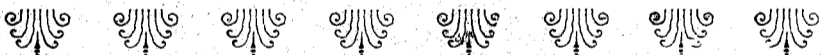
IMPREMPTA

D' EN

FRANCISCO CUCURELLA

CARRER DE CORRÓ, 9.-GRANOLLERS

Impresions de tota mena - Preus econòmichs

OBRAS DE J. VIDAL Y JUMBERT

Servius, monólech trágich.	0'50 ptas.
J' Hereuhet de la Ferreria, (Próxima á sortir la 2. ^a edició).	
Lo Recort de Mossén Angel, drama en 3 actes y en prosa.	2'00 »
L' Encegat, drama en 3 actes y en prosa	2'00 »
L' Evangelista, drama en 3 actes y en prosa.	2'00 »
La Última Caricia, quadro dramátich	0'50 »
Doloretas la Sastresa, comedia en un acte	0'50 »
La Petita de can Punyego, ignocentada en un acte	0'25 »
Lo Llas Etern, drama en 3 actes y en prosa.	2'00 »
Fulls del meu Album. quèntos	2'00 »
La Ciencia del Lenquaje	0'25 »

De venda en las principals llibrerias, y en aquesta vila en lo Centre de Suscripcions de

FELIU ESTAPER Carrer de las Sumeras, 3

JUNY

QUINZENARI AUTONOMISTA

Preu de suscripció, tres rals trimestre. -- Número solt, 15 céntims.

Anuncis á preus convinguts